

PÄÄTÖKSEN JUONI

Miten johdan parempiin päätöksiin

PÄIVI HEIKINHEIMO

Alma Talent
Helsinki 2021

Tilaa Päätöksen juoni – Miten johdan parempiin päätöksiin
Alma Talent Shopista: shop.almatalent.fi

Copyright © 2021 Alma Talent Oy ja Päivi Heikinheimo

ISBN 978-952-14-4359-6

ISBN 978-952-14-4360-2 (ekirja)

ISBN 978-952-14-4361-9 (verkkokirja)

ISBN 978-952-14-4362-6 (äänikirja)

Kansi: Laura Noponen

Taitto: Sirpa Puntti

BALTO print, Liettua 2021

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almatalent.fi

Sisällys

Johdanto	9
LÄHTÖKOHTA: PÄÄTÖKSENTEON JOHTAMINEN	13
Tasapainoisen johtamisen malli	14
Mitä tasapainoinen päätöksenteko on	20
SYVENTÄMINEN: PÄÄTÖKSENTEON YDINALUEET	25
OSA I. MIKSI JA MITÄ – Päätöksen sisältö	26
1. Miksi-kysymykseen täytyy pystyä vastaamaan	27
2. Strategian sana on laki – kunnes sitä muutetaan	30
3. Päätökset ovat erilaisia ja edellyttävät erilaista toimintatapaa	33
4. Päätöksen täytyy tuottaa arvoa asiakkaalle	43
5. Väärät intressit ja pelkkä totuttu tapa eivät johda hyvään päätökseen	46
6. Päätösten vaikutukset valuvat veden lailla joka paikkaan	49
7. Toiminnan eettisyys tulee esille väistämättä	54
8. Vastuullisuus ei ole enää valinnainen asia	63
9. Säädökset sanelevat monia päätöksiä	72

10. Jos luet väärin liiketoimintaympäristön kehityksen, kuolet	74
11. Vaihtoehtoja on aina enemmän kuin alkuun luulisi	90
12. Päätökset muodostavat verkon	95
13. Riskin ottamista ei voi välttää	98
OSA II. MITEN – Keinot,	
joilla hyvä päätös saadaan aikaan.	105
14. Päätöksenteko on aina prosessi	108
15. Vaihtoehtojen valinnalle on oltava perusteet	111
16. Kaikkia toiveita ei voi toteuttaa kerralla.	114
17. Datan merkitys korostuu	120
18. Teknologia mullistaa päätöksentekoa	133
19. Menetelmät ja mallit apuvälineinä.	141
20. Aika on sekä ystävällinen että vihollinen	145
21. Projektityön tulee edetä vain päätösten pohjalta.	151
22. Ilman viestintää ei tapahdu mitään – tai tapahtuu väärin asioita	153
23. Vasta toteutus tuo tulokset	155
OSA III. KUKA – Päätöksentekijät ja ihmisten	
ominaisuuksien vaikutus päätöksentekoon.	162
24. Päätöksentekijöitä ovat kaikki omistajista työntekijöihin	165
25. Epäselvät vastuut hiertävät kuin kivi kengässä	172
26. Sidosryhmilläkin on roolinsa pätöksentekoprosessissa.	179
27. Organisaatiokulttuuri heijastuu tuloksiin	183
28. Eri päätöksentekotyylit tehoavat eri tavoin	197
29. Päätämättömyys piinaa	203

30. Pyrimme rationaalisuuteen, mutta ajattelumme vinoutuu helposti	207
31. Intuitiota kannattaa kuunnella – harkiten	224
32. Tunteiden vaikutusta ei pidä aliarvioida	233
33. Pelko on päätösten jarru	239
34. Ilman palautetta emme opi	250
RATKAISU – NÄIN PARANNAT	
PÄÄTÖKSENTEON LAATUA	257
Tyypillisiä haasteita päätöksenteossa	258
Yhteenvedo kirjan opeista	266
Miten arvioit päätöksenteon nykytilan	
organisaatiossasi	269
Käytäntöjä päätöksenteon parantamiseksi	
organisaatio-, tiimi- ja yksilötasolla	274
Kiitokset	285
Viiteluettelo	287
Kuvaluettelo	301
Lähdeluettelo	305

“Get the assumptions wrong and everything that follows from them is wrong.”

– Peter F. Drucker

“Johtaminen on aina myös päätöksentekoa.”

– Matti Alahuhta

“Kyky tehdä päätöksiä johdonmukaisesti – se on meille tärkeää.”

– Raimo Sailas

“You can’t run from decisions. Believe me. I’ve tried. You don’t get very far.”

– Jessica Wildfire

Johdanto

Päätöksenteko kuuluu jokaiseen päivään. Siksi sitä saatetaan pitää itsestäänselvyytenä. Oletetaan, että päätöksenteko hoituu omalla painollaan ilman, että siihen kiinnitetään erityistä huomiota. Tai oletetaan, että päätösten laatu paranee ilman, että päätöksentekoa kehitetään tietoisesti omana toimintonaan. Liiketoimintojen menestyksen suurin este saattaa olla se, ettei tiedosteta päätöksenteon merkitystä.

Tämä kirja on tarkoitettu nostamaan päätöksenteon teema vahvasti esille ja painottamaan itse päätöksenteossa niitä asioita, jotka vaikuttavat kaikkein eniten tuloksiin. Kirjan kirjoittamisen taustalla on myös havainto siitä, että suuressa osassa johtamiskirjallisuutta päätöksentekoa käsitellään hyvin rajallisesti – tai ei ollenkaan.

Kirjan tavoite on lisätä lukijan kykyä tehdä parempia päätöksiä työssään. Se antaa kokonaisvaltaisen kuvan päätöksenteon ”anatomia”sta”, ongelmista ja kehittämistavoista. Tavoite saavutetaan, jos kirja auttaa lukijaa tunnistamaan, mitä omat ja organisaation kehittämistarpeet ovat, ja innostaa lukijaa työskentelemään päätöksenteon parantamiseksi tilanteeseen sopivilla tavoilla.

Rakenteeltaan kirja jakaantuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa esittelen *Tasapainoisen johtamisen mallin*, jota käytän viitekehystenä päätöksenteon tarkastelussa. Tässä mallissa jokaisen

johtamistehtävän nähdään koostuvan kolmesta osa-alueesta: asiasisältö, prosessi ja ihmiset. Johtaminen – ja päätöksenteko sen osana – on hyvää silloin, kun onnistutaan tasapainottamaan nämä kolme tekijää.

Kirjan toisessa osassa pureudun syvemmälle päätöksenteon ydinalueisiin miksi-, mitä-, miten- ja kuka-kysymysten kautta. Osa sisältää tarinoita päätöksenteon tyypillisistä tilanteista arjen työelämässä niin suurissa kuin pienissä organisaatioissa ja eri organisaatiotasolla. Tarinoiden myötä tuon esimerkinomaisesti esille myös työkaluja, jotka auttavat esillä olevien ongelmien käsittelyssä.

Kirjan kolmannessa osassa tiivistän havainnot organisaatioiden yleisistä päätöksenteon haasteista ja esittelen tapoja parantaa päätöksenteon laatua organisaatio-, tiimi- ja yksilötasoisessa päätöksenteossa.

Itselleni päätöksenteon aihe tuli läheiseksi toimiessani liikkeenjohtajan konsulttina muun muassa A.T.Kearneyssä sekä ollessani Ovako Steelin ja Nokian palveluksessa yhteensä noin 35 vuoden ajan. Opin näkemään päätöksenteon kaikkia organisaation ihmisiä koskettavana asiana, jossa jokaisella on oma tärkeä roolinsa. Opin huomaamaan, että vain systemaattisuutta lisäämällä päästään parempiin tuloksiin – lukitsematta kuitenkaan toimintaa jäykkiin muotteihin.

Päätöksenteon teema linkittyy ajankohtaisiin pohdintoihin siitä, miten yritysten ja organisaatioiden on mahdollista säilyä toimintakykyisenä ja uusiutua nopeasti muuttuvassa maailmassa, miten työn murros vaikuttaa tehtävien suorittamiseen, ja miten ihmisten hyvinvointi työssä vaikuttaa taloudelliseen tulokseen.

Yritysten ja muiden organisaatioiden on kyettävä tekemään päätöksiä nopeasti ja joustavasti. Jos tätä kykyä ei kehitetä, ei

organisaatio voi menestyä. Päätöksenteon kehittäminen on todennäköisesti halvin tapa auttaa organisaatioita saavuttamaan tavoitteensa paremmin.

Mutta tämä ei onnistu, ellei oivalleta, että jokainen päätös on monista asioista jännittävällä tavalla yhteen punoutuva aikaansaannos – ei satunnainen, hetkellinen tuotos. Silloinkin, kun päätös vaikuttaa nopealta ja yhtäkkiseltä, on taustalla joka tapauksessa moninaisten kokemusten ja tiedonkulkujen ketjut.

Helsingissä joulukuussa 2020

Päivi Heikinheimo

Kirjassa esitetyt tarinat ovat fiktiivisiä ja siten samankaltaisuudet todellisten tapahtumien kanssa ovat sattumanvaraisia.

Ennen kuin aloitat kirjan lukemisen, palauta mieleesi jokin sinulle merkityksellinen päätös, jonka olet tehnyt tai jota olet tekemässä.

Onko päätöksenteko ollut sinulle helppoa vai vaikeaa?

Mikä on sujunut vaivatta? Mikä on ollut haastavaa?

Liittyivätkö nämä kokemuksesi enemmän päätöksen sisältöön vai ihmisiin, jotka olivat osallisina? Vai tekemistapaan, työprosessiin?

Mieti hetki näitä asioita – saat enemmän irti kirjasta!